Řím a zplozenci.

Historický román

—od—

ALFREDA MEISNERA.

Novicka Marcelina.

(Pokračování 14.)

"Mámo před sebou", odtušila Marcelina, "poměry velmi zapletené, kteréž zabíhají v dávné časy a v jich temnu se ztrácí. Jsem přesvědčena, že vše co vím jsou pouhé úryvky beze vší souvislosti. V nynější své podobě nedospěly věci ještě k takové dozralosti, aby z nich i zkušenější pozorovatel, nežli jsem já, utvořiti mohl zdravý úsudek. Obžaloba proti vám vznesená jest a zůstane ďábelským výmyslem jizlivých protivníků. Toť nad slunce jasnější. Nicméně nemohu uvěřiti, že by pomsta na vás prováděná zaslepila je tak, aby zapomínali na lup, jehož Kupka se zmocnil. Vás chtěli vydati v obžalobu a trest, Kupku jak ušetřiti. Avšak zajisté nebylo jejich záměrem, nechati Kupku v pokojném požitku kořisti."

"Tak se domníváte?"

"Pevně v to věřím, ačkoli i v tom ohledu ševřím nic jistého. Tolik však snad přece dovedu, abych posoudila význam jistých objevů. Objevy ty jsou ovšem jakýmsi šerem zahaleny, a sama nevím, zdali udáním jich hádanky doxanské objasním nebo ještě více zamotám—"

"Mluvte! Podceňujete příliš závažnost svých výpovědí, kdežto neobyčejná bystrost a vytříbený důvtip —"

Marcelina zardíc se lehce a sklopíc oči pokračovala:

"Pravila jsem, že měl Kupka uniknouti trestu, nikoli však podržeti svou kořist. Jsem přesvědčena, že v tom směru učiněny byly všemožné kroky, ačkoli, jak se zdá, bez výsledku. Nelze pochybovati, že lotrovský šibal zášly lup svůj ukryl, jakož i v skutku policajní komisař Hebra při prohlídce domu —"

"Prohlídka stala se k mému pokynutí. Hebra ovšem nenalezl ničeho."

"Domnívám se," mluvila dívka dále, "že klášter pak utekl se kořisti a ještě k jiným prostředkům, aby se opět zmocnil svého majetku. Opakuji: Domnívám se, neboť vše vede mne k myšlence —"

"Ke kořisti a k jiným prostředkům? Jak tomu mám rozuměti?"

"A k násilí, zdáť se, až k násilí. Přec ale naschválí zdržím se podrobnějšího vypravování, abych jasně poznala, zdali v duchu vaším vyvine se tentýž úsudek, jakýž v mojí mysli povstal. Poslyšte tedy:

Neviděla jste Kupku od těch dob, co Václav pošel?"

"Neviděla, avšak slyšela jsem, že po krvavé události choval se jako člověk, jenž se byl pominul smysly."

"Pak vyrváno mu bylo ovoce jeho krádeže," odvětil Ebenstein. "Klášter došel opět svého majetku, ačkoli způsobem krvavým."

V témž okamžiku otevřely se dveře a baronka z Ebensteinů vstoupila.

Marcelina byla právě u konce svého vypravování.

-XIII-

Od svého propuštění z vězení — kteréž jak vše nasvědčovalo, jedině zakládalo se na hrozbě bývalé novicky, že co svědkyně vystoupí proti klášteru a jeho důvěrníkům — až posud očekával Viktor Ebenstein soudní vysvědčení, že jest uznán za nevinného a že se upustí od každého dalšího vyšetřování.

Také nespokojil se pouhým trpělivým čekáním, nýbrž opětovně naléhal v té příčině na dotyčné osoby, od kterýchž povždy dostalo se mu uspokojivých odpovědí. Při váhavém pochodu tehdejšího úřadování, kteréž zevrubně znal z vlastní zkušenosti, nebylo proň nic nápadného, že až posud očekávaný spis nebyl v jeho rukou. Ani tím nebyl příliš znepokojován, že až posud nebylo zrušeno jeho složení s úřadu, jež vysloveno nad ním bylo následkem obžaloby; domníval se, že takové váhání má dojista své dostatečné příčiny.

Ebenstein obrátil se totiž k k zemské vládě a prosbou, aby byl ihned přeložen na jiné místo. Podle všeho, co se bylo událo, nebylo prospěšné ani pro úřad, aby i budoucně činnost svou věnoval krajskému úřadu v Rakovníce. Okolností, že žádal za přeložení, vysvětloval sobě dostatečně protahování, jakéž se jevilo v příčině jeho opětného uvedení do úřadu. Domníval se, že vyplnění jeho žádosti závisí na vyhledání uprázdněného místa proň vhodného.

Nermoutě se tedy nad prodloužením svého opětného uvedení v důstojnost úřední těšil se spíše Ebenstein šťastné náhodě, že jest mu dopřáno, zabývati se bez časotřížného přerušování svými studiemi. Již dávno byl unešen proud všeobecného hnutí, v duševním životě a nadšenásadami humanity, rozumu a osvěty, ježto od nastolení Josefa II. na císařský trůn vystupovaly ze zátiší učenců do skutečného života. Vzdělaný, po rozšířené činnosti bažící duch jeho jen s nevolí snášel těsný obor odměřeného a jed notvárného působení úředního. Otřásal sice neustále těmito okovy, však nepřelámal je neboť při vší poetické těkavosti měl přec do sebe tolik rozvážnosti, kteráž bránila mu přeceňovati sama sebe a byla taktka základem jeho uznané skromnosti.

Ebenstein konal duševní své práce dnem i nocí, obíraje se téměř všemi odbory lidského poznání a vědění. Veškerý pud tehdejší doby, vyprostiti se z pověr středověkých, vybaviti se z temné noci, kteráž posud vše, aspoň částečně, zahalovala v tmavou roušku, vířil v jeho útrobách. Ponze dvakráte za den dopřával sobě oddechu, když totiž docházel k matce v poledne a večer.

Vedle synovské úcty k matce byl také neméně činným jakýsi něžný, denně se vzmáhající cit, jenž s původem stále rostoucím vedl jej k osamělému domu na horním Novém městě. Záliba, s jakou se setkal hned při prvním spatření Marcelíny, přecházela snenáhla v lásku, ano i v náruživost. Mysl jeho zaujata byla jejím vnadnou postavou, rozčilena romantikou celé jejíž bytosti. Marcelíny v temno se halící původ, jehož tajemství buď neznala buď zamlčovala, a celek posavadního života jejího přiodívaly dívku v jeho očích jakýmsi přídechem básnickým, lůzným to závojem, jenž mocně k sobě vábil zálibu a zvědavost poeticky naladěného pozorovatele.

Avšak i celá její povaha i bytost, jevíc se v jejím počínání a témě v každém pohybu, měla do sebe cosi zajímavého i záhadného.

Bylať Marcelína na jedné straně sdílná a důvěrná jako děcko, na druhé pak mlčelivá a nepronikntelná. Byla s to, pro každou nepatrnost vypuknouti v srdečný smích, a naopak při jiné příležitosti, když jí snad někdo chtěl připraviti nějakou nevinou radost, stala se zádumčivou, ano až truchlivou. Z tisícera příčin mohlo se souditi, že v domě staré baronky cítí se býti spokojenou a blaženou, a přece vyhledávala samotu a přicházela jen tak dalece do společnosti baronky z Ebensteinů a jejího syna, aby nezdála se býti lhostejnou a nevděčnou naproti pohostinství tak laskavé mu.

Postavení její k mladému Ebensteinovi vyžadovalo zvláštní opatrnost, k níž zavázána byla i co dívka i co bývalá nevěsta Kristova. Nicméně i v tomto ohledu překročovala příslušné meze.

Delší vzájemné obcování přivodívá důvěrné přátelství; v chování Marcelíny nelze ale bylo nalézti ani obyčejné úslužnosti a běžné dvornosti. Čím déle v domě, tím více stávala se cizou a jejíž důvěrnost, ač nikdy nebyla veliká, obmezovala se nyní takořka na několik nezbytných slov. Za posledních doby bylo i patrno, že se Ebensteinovi bedlivě vyhýbá.

Mladý Ebenstein nevyznal jí až posud své city a lásku svou spíše ukrýval nežli projevoval. Pozorovala snad Marcelína rostoucí v něm váleč a děsila se jí, budíc z panenské ostýchavosti, buďsi proto, že podobnými city nemohla Ebensteinovi přicházeti vstříc? Otázka ta zůstala bez odpovědi.

Často, když Ebenstein s rozechvěnou myslí přistoupiv k Marcelíně promluvil k ní horoucnější slovo, pokutován byl ihned hněvivým pohledem jejích krásných očí, kteréž pak více k němu se nepozvedaly; a jindy zase, když odstrašen její přísností bavil se s ní chladnou neomělostí, zdály se tytéž oči milostně a toužebně vybízeti jej, aby projevil plameny svých citů.

Počátku, avšak jen z počátku považoval Ebenstein takové jednání za jakýsi výraz přirozeného koketství. Od těch dob ale nabyl smutného přesvědčení, že to mělo býti pouhou odměnou za jeho mlčelivou skromnost, a že vyhýbání její mělo pouze ten význam, aby ji za každou cenu ušetřil s projevováním svých citů.

Toť ovšem velmi jej ochlazovalo; avšak láska nedá se takto nikterak utlumiti, nýbrž tím mocněji vzplane. Jakkoli však přemáhání sama sebe stávalo se co den Ebensteinovi obtížnějším, přece tak přísně vážeň svou držel na úzdě, že Marcelína neměla příčiny, horliti proti sobě slabšímu okamžitému výbuchu jeho vnitřního víru.

Přese všecko takto sobě odporující chování Marcelíny zdálo se, že v domě baronky z Ebensteinů cítí se býti ne-li šťastnou, alespoň spokojenou a klidnou.

Teprvé v nejnovější době, as od sedmi neb osmi dnů, lze bylo pozorovati jakousi nápadnou změnu v jejím chování. Sedávala tiše ani slova nepromluvíc, vyhýbala se společnosti i samé staré baronky, nepožívala téměř žádného pokrmu, na květoucím, krásném obličeji usazovala se každým dnem patrnější a zjevnější bledost zatajovaného bolu.

"Ledacos někdy leží nám na srdci!" pravila.

Toť bylo vše, co starostlivá paní ke všem svým otázkám a nežnému napomínání obdržela v odpověď.

Marcelína trávívala větší část dne v zahradě. Okrouhlé záhonky s květinami, proloženě v pažit jako malba mozaiková a právě nyní hojně obletaná motýly a včelami, byly předmětem hlavní její péče. S širokým kloboukem na krásné hlavě, s níž splývaly dlouhé pletence vlasů, bavila se po celé hodiny pěstováním květin, uchopíc brzy nůžky, brzy rýč a brzy zase konev k zalévání.

Od těch dob ale, co opanovala ji tak nápadná zádumčivost, zdržovala se sice také skoro povždy v zahradě, avšak ničím se nezabývala. Zadumána v myšlenky procházela se každodenně mezi řadami ovocných stromů až v pozadí dlouhé zahrady, až tam, kde stál zahradní domek s besídkou.

Byl to prostičký domek, jíž not ně sešlý, opírající se o zadní zeď zahrady. Za ním táhla se nevydlážděná cesta, vyhlídka z něho byla jednak na okolní zahrady a staveniště, jednak na část města. Ze zahrady šlo se po několika stupních k tomuto povýšenému místu, kdež nalézal se stůl a lavice v polokruhu běžící. U vchodu vinuly se popínavé rostliny, jichž šlahounovité výhony tvořily přirozené záclony před okny, tak že za dně vedra poskytoval domeček libé a utěšené místečko.

A tam sedávala Marcelína celé hodiny před polednem i odpoledne. Nějaká kniha nebo nějaká ruční práce byly celou její společností.

Přišed jednoho večera Ebenstein do bytu matčina, pozoroval, že na stole prostřeno jest pouze pro dvě osoby.

"Marcelína nebude dnes večeřeti s námi," pravila matka. "Jedla ovoce. Od nějaké doby bezmocná nemá ani chuti k jídlu."

Ebenstein mlčky zakroutil hlavou a vyšel ze dveří.

Když se byl dlouhým stromořadím přibližoval až k zahradnímu domku, bilo právě sedm hodin; bylo posud úplné denní světlo. Vyšed po stupních, spatřil Marcelínu sedíc u stolku s pérem v ruce. Avšak Marcelína, zaslechši bližící se kroky, rychle ukryla list na němž byla psala.

Toť Ebensteinovi bylo nápadné. Co v domě byla, nikdy ještě nepsala. "Nikoho nemám na světě, jemuž bych dopisovala", pravila kdysi. A nyní přece tedy stála, jak se podobalo, v tajném dopisování.

"Přicházím asi v nečas", pravil Ebenstein zastaviv se na prahu. "Píšete —"

"Nikoli, o nikoli", odvětila Marcelína v rozpacích, avšak přívětivě, "mám dost času k ukončení —"

"Slečno Marcelíno", počal Ebenstein vážně posadiv se, "podle povinnosti nabízeli jsme vám pohostinství, kteréž bylo by beze vší ceny, kdybychom přel šeli vám, žíti dle své vlastní vůle, dle svého pohodlí. My ale byli bychom obyčejní hospodští a nikoli vaši nejupřímnější přátelé, kdybychom — nechci říci lhostejně, avšak s mlčením déle pohlíželi, jak vnitřním jakýmsi trudem svírána stranitě se nás. Přemýšlujete dosavadní své obyčeje — přijímáte nové, nápadné — tváře vaše blednou — Marcelíno — já i matka moje zapřísaháme vás, abyste nám pověděla, co souží vás —"

"Snad v skutku bylo by chování moje tak podivné?" zvolala Marcelína s přízvukem překvapení a polekání. "Nebyla bych si to ani pomyslila. A přec jest to bez významu. Není to nic jiného, nežli v klášteře nabytá plachá ostýchavost! Velmi pohnutou se cítím něžnou vaší soustrastí — děkuji z hloubi srdce —"

"Nevyslovila jste pravdu!" odvětil Ebenstein. "To mne rmoutí!"

"A přec neznám určitě příčiny", odtušila dívka na kvap, "s kteréž by pocházela změna, jakouž na mne shledati se domníváte. Kdyby snad byla toho nějaká známka na mně, jest to zajisté pouze následek mého ustavičného přemítání a hloubání. V klášteře přivykne člověk stálému přemýšlení, kteréž tam bývá jediným jeho zaměstknáním. V pravdě, kdož jednou byl uzavřen zdemi klášterními, tomu by lópe bylo, aby nikdy více nevycházel z nich. Jest již ztracen pro svět—"

V lících jejích jevil se výraz hlubokého bolu, hlas její zachvěl se při posledních slovech.

"A přece ještě popíráte", namítal vážně Ebenstein, "že leží vám jakási tíseň na srdci, jakýsi nám neznámý žal! Jak to mluvíte nyní! Zrušení kláštera doxanského tak často nazyvala jste dnem své vnovzrození a život klášterní srovnávala jste s životem v žaláři! Ještě jednou zapřísahám vás, aby jste mně pověděla, co svírá srdce vaše. Čeho matka má učiniti pro svou dceru, totéž učiní i pro vás."

Marcelína povzhledla k němu, bylo to, jako by z očí jejích vyšlehovaly papraky nadějné blaženosti; po tě odvrátíc se napolo zašeptala s hlavou skloněnou:

"Pro mne není pomoci..."

"Co slyším?" svolal s nadšením Ebenstein. "Těžce a namáhavě — ale přec konečně — přivedu vás k vyznání. Mluvte, uvolněte svému srdci! Já i moje matka, nejoddanější přátelé vaši, žádají vás za to."

"Jen kdybych nalezla vhodných slov!" zvolala Marcelína, hlubooce dojata vřelostí a důtklivostí Ebensteinovy prosby.

"Pak svěřte své tajemství mojí matce! Přál bych, abyste již dávno byla tak učinila."

"Rozvážím si to —" odpovídala dívka, kroutíc hlavou; zdálo se, jako by, přemýšlejíc o něčem jiném, chvílemi přesvědčovala.

Těkaje v duchu od domněnky k domněnce pohlížel Ebenstein na ni pátravým zrakem, jako kdyby chtěl proniknouti jejím krásným čelem, a nahlédnouti, co za tím se ukrývá.

"Avšak," promluvila náhle Marcelína hlasitěji a živěji nežli dříve, "k čemu jest zapotřebí, aby mne bylo potkalo jakési zvláštní nečtěstí, jímž ospravedlněna by byla má truchlivost a můj vnitřní bol? Nestává snad žádného jmena pro trpký žal toho, jenž ve světě tak jest postaven, jako já? Za mnou leží život, jejž nepřála bych sobě znovu započíti, k vůli němuž nechtěla bych se ještě jednou narodíti — a čeho spatřuji před sebou? Děsím se každého kroku ku předu, neboť odkud mám se nadíti, že by budoucnost má mohla býti méně pustá a děsivá, nežli byla má minulost? Nejsemť zrozena k veselí a rozkoši. První dnové mého dětinství zahaleni jsou neproniknutelným mlhavým mrakem, tak temným, že až podnes nevím, jak a kde jsem se potácela v něm. Po této době co přišlo, o toť mě do sebe jen jediné dobro — že jest přestálým. Žel, že posud nepřestála jsem vše, že okovy minulosti posud poutají mne, a že kdybych je i zlomila — rány přece nikdy nepřestanou krváceti."

"Až podnes nikdy nemluvila jste o své minulosti", pravil Ebenstein. "Někdy pouze vykloužlo rtům vaším jakési nejasné naznačení. Doznáte snad, že při vší současti, jakouž pro vás choyáme, matka i já, nikdy nebyli jsme vám v obtíž zvědavými otázkami. Nyní překvapil jsem vás v okamžiku jakési družné sdílnosti. Nenechávejte hned z počátku zase sychlmknouti svou důvěrnost. Sdělte mne alespoň částečně, jaká byla minulost vaše. Posud z ní neznám praničeho. Domnívám se pouze, že jste velmi zálý, ještě jako útlé děcko, osiřela, že jste nepoznala svých rodičů, ano že snad ani nevíte, kdož byli."

"Tak jest", odpovídala dívka, sklopivši zádumčivě hlavu a opírajíc čelo v dlaň. "Původ můj zastřen jest temnem; a což horšího — někdy v temnu tom probleskne jakási jiskra — avšak jen aby mne mámila a více trýznila — vlastně jen aby rozmnožovala tmu. V dobách, v něž snad má paměť, byla jsem pod ochranou jakési pěstounky — jmeno matky přisluší jí s takovým právem, s jakýmž vězeň nazývá žalářníka svým otcem. — Byla to paní, plna lstí a jizlivosti, a zůstala u mně, až jsem byla odevzdána do kláštera. Od těch dob smizela a nikdy více neslyšela jsem o ní ani slova. Od ní dozvěděla jsem se, že otec můj byl důstojníkem, jenž se byl hned po sedmileté válce oženil, brzy ale zemřel — jakož i moje matka. Byl-li však na straně pruské nebo na rakouské, ani tolik pěstounka nemohla mně povědíti."

"Rodinné jmeno vaše — Elška Recovská — připouští úsudek, že otec váš byl prušanem," prohodil Ebenstein. "Tím však málo jest získáno. Neudala vaše pěstounka, jakým způsobem dostala jste se v její opatrování? Na tom snad by více záleželo —"

"Paní Valchovská — tak se nazývala — vypravovala mně, že po smrti mých rodičů přecházela jsem z ruky do ruky, až konečně ona prý smiiovala se nade mnou a přijala mne k sobě. Jako chudá vdova po jakémsi nižším úředníkovi, žijící pouze skrovnou jí udělenou pensí, vymohla prý to ho, že poskytována mně byla podpora od jisté vysoko postavené dámy, kteráž chtěla aby jmeno její zůstalo zatajeno. Pravdou jest, že každého roku, vždy na den sv. Alžběty, obdržela dvě sta zlatých za moje opatrování."

"Podivná to věc!" promluvil Ebenstein. "Přiliš to mnoho na pouhou almužnu. A jaké bylo jednání pěstounky s vámi?"

"Z přílišné urputnosti nemohu ji viniti, avšak toť vše, což uvésti s to jsem k chvále paní Valchovské. O mé vychování bylo s dostatek postaráno. Paní Valchovská byla paní dosti vycvičená a velmi pobožná, snad pobožnost její byla více líčená a pokrytská, jakž jsem ji při dozralejším rozumu posuzovala —"

"A co dále —?"

"Jest chvalitebné", pokračovala Marcelína, "záhy vítěpovati do srdce dětského zásady náboženské; moje pěstounka ale násilně chtěla ze mne učiniti zarytou pobožnůstkářku. Žádná nevinná radost nebyla mně dopřána, žádná hračka nedostala se mi do rukou — vyjma obrázky svatých, modlitební knížka a růženec. Tak jsem vyrůstala, až po patnácté přišel den sv. Alžběty. Obyčejná podpora přišla opět, avšak s přiložený listem, že všecko další podporování tímto se zastavuje. V takovém trudném postavení byla mně pěstounka radou, abych vstoupila do kláštera Alžbětinek v Praze, kdež prý sama měla sestru — alespoň tak udávala. Nepřestávala mne ujišťovati, že klášter jest nejvhodnější útulek pro osiřelé dívče, tak že nejenže unikne osídlům světa....

(Pokračování.)

Z nedostatku důkazů.

(Z angl. přeloženo pro Pokrok Západu.)

I.

Jest málo pěknějších obrázků, než skýtala ředitelova zahrada v příjemném škotském městečku N....., jednoho jasného zimního rána. Dcera farářova May Vestley stála na špičkách, rámě pozvednuté ku větvi cesmínu; havraní vlas její vinul se po ramenou, spadávaje v leskných vrkočích na kožíšek z tuleních kůží a tmavé oči její leskly se touhou a něhou. Několik kroků dále stál Tomáš Mildway, ušlechtilé tváře, sledujíc s úsměvem snahy její. Náhle vypukl ve smích, vida ji marně se namahati, aby větvičky dosáhla.

"Proč se smějete Tomáši," obrátila se k němu dívka. "Jste mi to pěkný galanthom, když vy smíváte se dámě nacházející se v neznázích, aniž by jste jí pomocí svou přispěl."

"A což jsem se Vám nenabízel aspoň šestkráte, že vám větvičku utrhnu? A pokaždé jste nábídku mojí odmítla."

"Pravda, a odmítnu opět. Jest to nejkrásnější kousek cesmínu co jsem tuto zimu dosud viděla a nechci aby se jej dotknula jiná ruka než moje, neboť chci jej darovati mému drahému Jakubovi až přijde dnes večer. V Indii neroste cesmín, jelipravda?"

"Ne, myslím že ne."

"Pak bude mu jistě velice milý. O! jak ráda jej uvidím."

"Pakli budete mluviti o Jakubovi s takovým nadšením, budu jistě žárlit," prohodil Tomáš.

"Žárlit — vy! A Jakub! Nesmysl. Mám jej ráda; miluji jej co bratra. Vždyť víte že jsme byli pohromadě vychováni."

"Tak mi sám sdělil, May, když jsem se s ním setkal v Indii, kdež dal mi odporučující list na Vašeho otce. A věru, když o Vás mluvil, zdálo se mi, že mluví tak —"

Jak, prosím, jak?"

"Tak jako by stávalo mezi vámi dvěma vroucnějšího citu, než pouhé přátelství."

"To jste se asi notně zmýlil. Vida, vida jak jste domýšlivý. Však hleďte, nemohu větvičku ulomit; půjčte mi váš nůž Tomáši."

Tomáš Mildway vytáhnul z kapsy nůž a nabízel služby své, které však May opětně odmítla.

"Řezejte nahoru, ne dolu, May, nuž jest ostrý," zvolal, vida kterak dívka nůž staví.

Výstraha přišla pozdě; ostré žiletko prořízlo pevnou větvičku a zajelo do prstu.

Červená krev vyprýštila. Nebylo to nebezpečné říznutí, však přece ozval se výkřik uleknutí z úst obou mladých lidiček.

"O světe", pravil Tomáš, jakoi výčitavě, přiskočiv a poraněnou ruku ve svou ruku chopiv, "proč jste mne jen nenechala, abych větvičku utřípnul."

"Proto", odpovídala May, "poněvadž jsem řekla, že nikdo se nesmí větvičky této dotknouti, než já sama. Však hleďte," pravila, držíc mu větvičku před očima, — "jest na ní krev a to jest zlé znamení."

"Špatné znamení!" pravil Tomáš ve smíchu, zavazuje poraněný prst svým šátkem, "toť dětinství; snad by jste nevěřila na znamení. Ale vy jste v skutku bledá. Na mou věru, vaše starost o Jakuba činí mne v skutku žárlivým."

"To nesmíte být," odpovídala May.

"A proč ne?"

"Proto že, Tomáši, vy jste sice nejhodnější člověk kterého znám, ale —"

"Ale, co ale?" ptal se Tomáš.

"Jsem jista, že milujete mne tak upřímně, že kdyby se vás zmocnila žárlivost, nebyl by jste zodpovědeu za své činy." Sotva domluvila, chopil ji Tomáš do náruče, a ač se bránila, vtisknul políbení na rty její.

"Drahoušku, máte pravdu," pravil pak vážně. "Kdybych vás měl ztratit a neb někdo jiný chtěl vás mě odloudit, myslím že bych zabil jeho a nebo sebe."

"Teď ale mluvíte v skutku nesmysle, Tomáši. Pojďme do vnitř," a chopíc se ruky jeho, kráčela s ním ruku v ruce k tichému přívětivému příbytku ředitele, po jehož starých zdích kolkolem se břečtan pnul.

II.

Na příjemné jitro následovala nepříjemná noc. K večeru počala se obloha mraky zatahovati a když v noci ředitel se svým bývalým žákem, Jakubem Westem po osmělé cestě ze stanice do městečka N..... ujížděl, šlehal je sníh, ostrým pohaněn větrem, do tváře.

"Teď, doktore," pravil Jakub vesele, když se stanice vyjeli, "nechte mne říditi koně, a vyprávejte co nového. Zdali si pamatuji cestu? Ajarci, každý kámen, tak jako bych ještě včera po ní byl jel. Jak hodný jste, že jste mi svtřic vyjel a jak rád opět domov uhlídám. Co to bylo za píseň kterou May zpívávala!" Nad domov nic není!" A tak jest tomu v skutku. A což May? Jak se má? Jest stařší, arci; a hezká, na to bych chtěl přísahat."

"Ano arci, smíchala se," odpovídal ředitel, však všechny úmlky které na ni shledávám, jsou k jejímu prospěchu; a něco nového ti musím o ní povědět, — však snad by bylo lépe, abych tě nechal vyčísti to z jejích očí."

Jakub sebou pohnul. "No, doktore," praví, netrapte mne dlouho. Víte že jsem byl dlouho vzdálen a jsem zvědav jako děcko. Týká se ta novinka ji?"

"Ano Jakube. Jest asnoubenca a budeme mít v brzku veselku."

Jakub West tak škubnul opratěma až se kůň sepjal. Měl aspoň výmluvu, že se mohl zamísiti. Po chvíli ptal se temně:

"S kým, doktore?"

"S tvým přítelem, Tomášem Mildway." "Mým přítelem?" šeptal. "Jak dávno tomu?"

"Teprvé od té doby co jsi na cestě, jinak by ti to byla sama řekla. Musíš jí přát štěstí."

"Zajisté, zajisté, : jsem." a zaškaal šeptem temně: "Ohnpeu?"

Jakub se zadumal. Vracel se k domovu, kde blahé doby dětství a jinošství svého prožil. Tehdy nazýval malou May svojí ženuškou a ona se smíchem, v žertu, název ten nechala si líbit. Však Jakub myslil to do opravdy. Když odešel do světa, do dálné Indie, aby pokusil se o štěstí své, byla myšlenka na malou May jeho hvězdou vodicí. Jeho touhou a přáním bylo, nabýti jmění a vrátiti se do vlasti a pojmouti May za manželku. Neměl nikdy pochybností, že May stejných citů k němu chová, však jedním slovem zničeny všechny asy o blaženosti, jedním slovem zkřeveny jeho nadějе. Kterak prožil ten večer, ani sám nevěděl. Chladně políbil líc, kterouž May v dětinské nevinnosti "bratru" svému na přivítanou nabídla; nevědomky stisknul ruku Tomášovi; mimovolně šťastnil se hovoru. Až když před odejitím otcnul se s May samotno, teprvé přišel k vědomí.

Vztáhnuv ruce k ní, pravil s výčitkou: "May, proč jsi mě takto oklamala? Věděla's že tě miluji! Proč nedala jsi mě výstrahu? Proč dopustila se ještě jsem se vrátil, jen proto, abych zažil takovéto zklamání? Proč, mezi všemi, avolila jsi Tomášo, kterýž jediný znal tajemství moje? Jest ahabělec a padouch, že mi tě takto odloudil; však při sám bůh, že bude pykat za zrádu svou!"

"Jakubo!" zvolala dívka bledá a polekaná, "co to vše znamená?"

"Co to znamená?! Že tě miluji, May, že jsem tě vždy miloval a věčně milovati budu!"

A než se nadála, pojmul ji v náruč, vtisknul políbení na čelo a — smizel. Dívka klesla zlatě v pohovku. Uslyševši šramot, pozvedla oči. Před ní stál Tomáš. Obličej jeho byl bledý, o boží stáhnutě, rty zatáté.

"May", pravil chraptivě, "slyšel jsem každé slovo. Byl jsem v pracovně. Mluv, co chtěl říci s tím, že jsi jej oklamala." "Nevím Tomáši, nevím tak jako ty; snad prováděl pouze žert a neb měl žert za pravdu. Jen nech, to otec zpraví."

"Nikoli!" zvolal prudce Tomáš. "Nikoli! On nazval mne zhabečníkem a padouchem a spravím to s ním sám. Musí mně podati vysvětlení a omluvu a to ještě této noci."

Marně zdržovala jej dívka. Nenechal se zdržeti a vyšel za Jakubem, kterýž též nikterak se nechtěl nechat pohnout, aby ve svém bytvalém domově přes noc zůstal, nýbrž do městečka se ubíral.

Chumelenice již přestala, však vítr vál dosud. Stromy prohýbaly se větrem a hučení vln mořských, kteréž se o nedaleký břeh rozrážely, podobalo se skoro hromobití. Mraky dosud zakrývaly oblohu a zem pokryta byla bílým pláštěm. Horský potok, kterýž deště a sněhy obyčejně v malou říčku měníty, a kterýž přes cestu k městečku vedl, šumíl a hučel a válel vlny své přes balvany až spěnělé vlny jeho pojmuty v náruč moře. Přes potok vedl most, u kterého několika osamělých bříz a borovic stálo.

Tu dohonil Tomáš Jakuba. Co se tu mezi oběma přihodilo, netřeba do podrobna vypisovati. Zprvu počalo obviňování a odmlouvání, pak následovala hádka a hrozby a konečně krátký zápas, po kterémž jeden z mužů opustil místo toto, druhý pak sňatal boty pohnutí ležeti, obličejem ve sněhu, podle něho větvička cesmínu, kterou May ráno byla utrhla.

III.

Zproštěn obžaloby z nedostatku důkazů! Tak zněl výrok poroty, před kterouž souzen byl Tomáš ze zavraždění Jakuba. Všechny okolnosti nasvědčovaly tomu, že Tomáš byl vinen, však dokázati se mu to nemohlo. Oba mladíci opustili obydlí ředitele v onen večer, oba se ubírali do městečka. Však pouze jeden z nich došel do hostince, — Tomáš —; šťastvo jeho bylo v nepořádku, košile jeho zbarvena krví; celé jeho vzezření svědčilo o nesmírném rozčilení. Jakub se pohřešoval.

Hledali jej a nalezli v mostu známky zápasu; sníh tu byl od zápasících mužů rozšlapán. Bylo znáti, kde jeden se zápasníků k osmi klesnul; též jednotlivé kapky krve barvily sníh v tom místě; nalezena též větvička cesmínu, zlatý počestný prsten a hůlka Jakubovi náležící. Však o těle jeho nebylo nalezeno.

Tomáš byl zatknut a dán v obžalobu. Přiznal se, že s Jakubem u mostu zápasil — přiznal, proč v zápase se postil, nechtěl prozraditi. Tvrdil, že obrysy těla na sněhu byly jeho vlastní, jelikož byl protivníkem přemožen, poražen a omráčen; že krvácel a nevěstě, čímž snih i šaty jeho zbarveny bylo. Když se z omráčení svého probral, že byl pak zmocněn a odvlečen se do hostince.

Někteří mu věřili. Jiní pochybovali o pravdivosti slov jeho. Soudci, že zavraždil Jakuba a vhodil jej do řeky, jejíž bouřící vlny tělo do nedaleského moře unesly.

Jelikož tělo nenalezeno, chyběl přímý důkaz vraždy a porota vynesla rozsudek: "Nedostatek důkazů." A s tímto znamením Kainovým vtisknutým na čelo, kterého pouze objevení se Jakuba a patrný důkaz že jest na živu, smazati mohlo, propuštěn byl Tomáš z obžaloby.

"Nu, a co myslíte že se s ním stalo?" tázal se ředitel Tomáše, když byl vyslechl jeho vypravování o celém průběhu jeho bídy a Jakubem.

"Nemohu se domysliti," odpovídal tento. "Možno že spáchal samovraždu; byl velmi rozčilen, o tom svědčila jeho celá řeč, jeho výčitky; byl v tu chvíli schopen všeho."

"A co myslíte nyní počíti?" "Odejdu pryč," pravil mladík temně. "Co se mne bude, co se se mnou stane, jest mi úplně lhostejno."

"Ne však tak, Tomáši," promluvila May, k němu přistoupíc a zrakům svým k němu pozvednoucc. "Pakli že půjdeš, nepůjdeš samotен; půjdu s tebou; věřím ti, vím že pravdu děl a vím že jsi nevinen. Slíbila jsem státi své trojí ženou a slib svůj dodržím."

Tomáš byl pohnut; nemohl pohnutím ani slova ze sebe vypraviti. Pak, vřele jí obejmuv, zvolal:

"Bůh ti žehnej za ta slova; Však nepřijímám tvé oběti; ne, nemohu! Ty nesmíš ztratit jméno, na kterémž lpí podezření, uvržené takovým rozsudkem. Ne, ne, nikdy!

* * *

Uplynuly dva roky a dosud nedošly žádné zprávy o Jakubovi. I na Tomáše se pomálu zapomínalo, neboť ani o něm nebylo více slyšeti. Opět nastala zima a s ní přišlo studené, bouřlivé počasí. V studené, mrazivé, bouřlivé noci, ozvaly se jednou noční tichostí rány a děla, dávajíce znamení, že loď nalezá se v nebezpečí a podpory potřebuje. Nebylo to nic nového, slyšeti rány a děla o pomoc na tomto pobřeží, plném úskalí a navštěvovaném bouřlivými mihami a častými bouřemi, však přece vyvolaly rány ty skoro veškeré obyvatelstvo na břeh. Pobřeží, skýtalo zajímavý pohled. Vlny, černé jak ta obloha mraky natažená nad nima, bíly do skalných břehů s ohlušujícím hukotem. Nedaleko od břehu, v rozšířených vlnách, vězela na skalisku toť, vyčnívajíc z temné vody ještě tmavějšími obrysy. Vlny jako hory válely se přes palubu a pokaždé smetly několik z osob černých bodů v lanovi — lodníků.

S těží puštěna ochranná loďka na vodu. V ní byli muži odvážní, kteří životů svých obětovali na záchránění života těch, kdo na lodi v nebezpečí života se nacházeli.

Po dvakráte podařilo se šťastné loďce odvážnou cestu k lodi vykonati, ale po třetí převrhla velká vlna loďku. Však stalo se to téže břehu a osoby v ní se nacházející vyvrženy vlnami na břeh.

"Loďka jest sice ztracena," pravil ředitel, "však díky nebesům, lidé jsou zachováni."

"Ne, ne," zvolala May, "jen pohleď tamto. Ještě jest jeden na lodi."

Slova její upozornila všechny a zraky všech obrácený k lodi. A v skutku, tam viděti bylo postavu, křečovitě lanoví se držící a bouří semo tam smítanou. — Vlna smetla jej do moře.

"Zahynul" pravil ředitel. "Loďka jest rozbita a není na možno přeplavati. Snad by se zachránil, kdyby mohl na břeh proveza dán."

V okamžiku byl ta provaz ale odvážný plavec, který by se s provazem do vln vrhnouti chtěl, chyběl. Nebyli báleliví, však vrhnouti se do vln, bylo odvážlivostí, která na šťastný konec vedla. Však zajednou objevil se muž, maje již kabát svlečený a pohotově, odvážný kousek provésti.

"Přivažte mi provaz kol pasu," pravil klidně. "Jsem silný a snad to vydržím." Při zvuku hlasu toho přiskočila May s výkřikem.

"Tomáši," zvolala, "ne, ne, ty ne!"

On uměl se snad by odpovědět a vyškrtav chvíle přehodná, vrhnul se do vln a v okamžiku zápasil o bouři. Brzy zakryjí vlny pobyt jeho a jen dle provazu mohlo se souditi o jeho pokroku.

Všichni přítomní s napjatým očekávali výsledek odvážného podniknutí — nikdo však nebyl tak dojat, jako May, kteráž o zdar svého svého podpětí se modlila, aby neklesla.

Po čtvrt hodině dáno znamení, aby se započalo s přitahováním

Dakota Territory.
Illinois.
Iowa.
Kansas.
Michigan.
Minnesota.
Missouri.
Nebraska.
New York.
Ohio.
Pennsylvania.
Texas.
Wisconsin.

Hledáme Jednatele.

LACINÉ A DOBRÉ POZEMKY!
ve východní Nebrasce!
Burlington & Missouri dráha
—na—
1,500.000 akr pozemků
ve východní Nebrasce!
kteréž nabízí na prodej osadníkům lacino a za podmínek velmi příznivých.
Na deset let na splátky!
MALÝ ÚROK!
20 procent
srážky pro ty, kdož pozemky své vzdělávají!
Pozemky jsou POBLÍŽ DRÁH, které LACINO DOPRAVUJÍ i dovážejí.
Přes 600 českých rodin jest již osazeno na našich pozemcích!
Takříž máme mnoho výborných pozemků v České Osadě Wilbere!
Hledejte se o další zprávy u
A. E. Touzalina,
Land Commissioner,
Lincoln, Neb.